

Jaksaa, jaksaa... tunteita ja tunnelmia työssä

sekä miten palautua työkuormituksesta ja kerätä uusia voimavaroja

Ohjaajien Kevätpäivä 2018

17.3.2018

Merja Adenius-Jokivuori, henkilöstön kehittämispäällikkö

JYVÄSKYLÄ

”Elämän syvin tarkoitus on etsiä onnellisuutta”

-Dalai Lama

YK:n raportti: Suomi on maailman onnellisin maa

Tänään julkaistu YK:n raportti listasi kaikkiaan 156 maata niiden onnellisuuden mukaan, perustuen muun muassa elinajanodotteeseen.

Suomi 14.3.2018 klo 09:58

Mitä kohti

Heliotrooppinen efekti

Kasvit kurkottavat aina kohti valoa. Myös kaikki eläimet hakeutuvat vaistonvaraisesti kohti sellaisia asioita, jotka ovat elämää antavia ja välttävät sellaista, joka on elämää tuhoavaa.

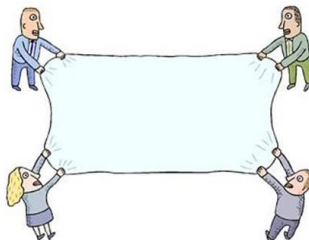
Juttele hetki vieruskaverin kanssa

Mikä on mielestäsi tärkein asia,
joka saa sinut voimaan työssä
hyvin...

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

17.3.2018 Ohjaajien kevätpäivä

Näitä pohditte ryhmissä, parin kanssa...

Hyvinvointi työssä; ap työpaja

- Positiivinen **ilmapiiri**
- **Asenteet** kohdallaan
- **Tasa-arvoinen** kohtelu
- **Arvostus**; kokee olevansa arvostettu
- Kokemus, että tekee **merkityksellistä** työtä
- Työkaverit; oppilaat; keskinäinen **vuorovaikutus** toinen toisiinsa toimii
- Mahdollisuus työntekoon; juuri siihen mitä pitäisi tehdä → **perustehtävä**
- Tekee työtä josta itse **tykkää**

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

JYVÄSKYLÄ

Hyvinvointi työssä; ip työpaja

- Työn **mielekkääksi** kokeminen
- **Huolenpito itsestä**; työstä irtipäästäminen myös; omat asiat erillään työstä
- Loistava työyhteisö, hyvä **ilmapiiri**
- **Luottamus** työkavereihin; mahdollisuus saada **tukea**
- Hyvät **kohtaamiset** ihmisten kanssa
- Työn **pysyvyys**, jatkuvuus
- Lapset, heidän **positiivisuutensa**
- **Osallisuus**; mukana työn kokonaisuuden toteuttamisessa, kuulluksi tuleminen
- **Itsensä tärkeäksi** kokeminen
- Esimiehen **tuki ja ymmärrys**; hyvä **esimies**
- Työ rullaa... **onnistumisen kokemukset** myös.

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

JYVÄSKYLÄ

Mielen systeemi

”Ihmislunnon syvin periaate on pohjaton kaipuu olla arvostettu.”

-W.James-

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

Kuusi yksilöä ohjaavaa asiaa

1. Tunne **kuulumisesta** porukkaan ja yhteisöön
2. Tunne, että on tekemässä jotakin **merkityksellistä**
3. Tunne haastavista töistä ja **kehittymisestä**
4. Tunne, että **voi vaikuttaa** omaan työhönsä ja työympäristöön sekä riittävä **hallinnan tunne**
5. Tunne, että tietää **mitä** itseltä **odotetaan**
6. Tunne, että **arvostetaan ja saa palautetta** työstään

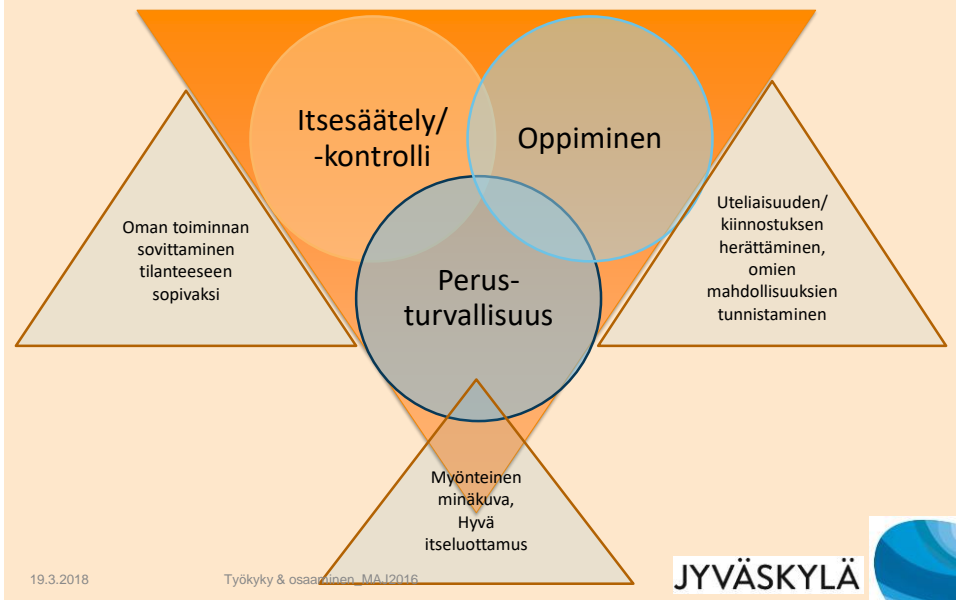

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

JYVÄSKYLÄ

Ihmisen keskeiset kehitykselliset haasteet

Kohti turvaa, palkkiota vai pois uhkatilanteesta? aivotoimintaa ohjaava pääperiaate

Aivot on sosiaalinen elin

Eloonjäämisen kannalta on oleellista ”**olla yhteydessä**”

19.3.2018

HR/Työkyky ja osaaminen MAJ 2017

13

Sosiaalisten aivojen perustukset luodaan varhain

- Tunne-elämä on suurelta osin itsen ja toisten yhteensovittamista
  - toisten mielentiloihin osallistumalla
  - ennakoimalla heidän sanomisiaan ja tekemisiään
- Mahdollistaa vastavuoroisen vaikutusketjun kahden ihmisen välillä

19.3.2018 HR/Työkyky ja osaaminen MAJ 2017

Yhteisössä toimiminen vaatii...

19.3.2018

MAJ/HR_Työkyky & Osaaminen 2918

JYVÄSKYLÄ

Still Face Experiment

<https://www.youtube.com/watch?v=apzXGEbZht0>

<https://www.youtube.com/watch?v=6czzW4R9w2g>

26.10.2017

Työkyky & Osaaminen_MAJ2017

Tunteet ovat suorituskyvyn kannalta ratkaisevan tärkeitä.

Se ei ole mielipidekysymys.

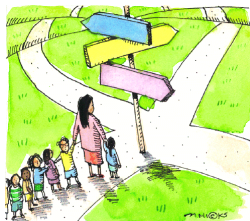
19.3.2018 HR/Työkyky ja osaaminen MAJ 2017 17

Tunteet ovat ihmisen toiminnanohjausjärjestelmä

Tunteet muuttavat ihmisen fokusta ja ohjaavat

- kohti jotakin
- pois jostakin

→ vaikuttavat havainto- ja ajattelukykyyn, suuntaavat toimintaa ja luovat energiaa

Minä niin mieleni pahoitin...

<https://www.grumpycats.com/>

”Kun on tunteet...”

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

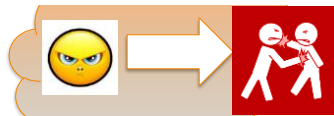
TILANNE → HAVAINTO

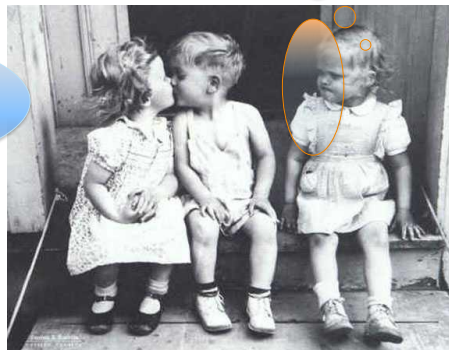
Omat linssit: TULKINTA, SISÄINEN MALLI...

- AJATUS
- TUNNE
- TOIMINTA

"Tol on mun polttokaveri ja nyt se ei enää rakasta mua..."

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

JYVÄSKYLÄ

Kiinnitä huomiota tunteisiin

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

JYVÄSKYLÄ

Tunteet ovat ikkuna tarpeisiin

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

JYVÄSKYLÄ

Miten käsitellä tunteita...

Ei näin 😊

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

JYVÄSKYLÄ

Tunnetaidot

Toimimista tavoilla, jossa huomioidaan omat ja toisen tunteet

Ei niinkään tunteista puhumista, tunteiden
”tuulettamista” tai tunteissa vellomista

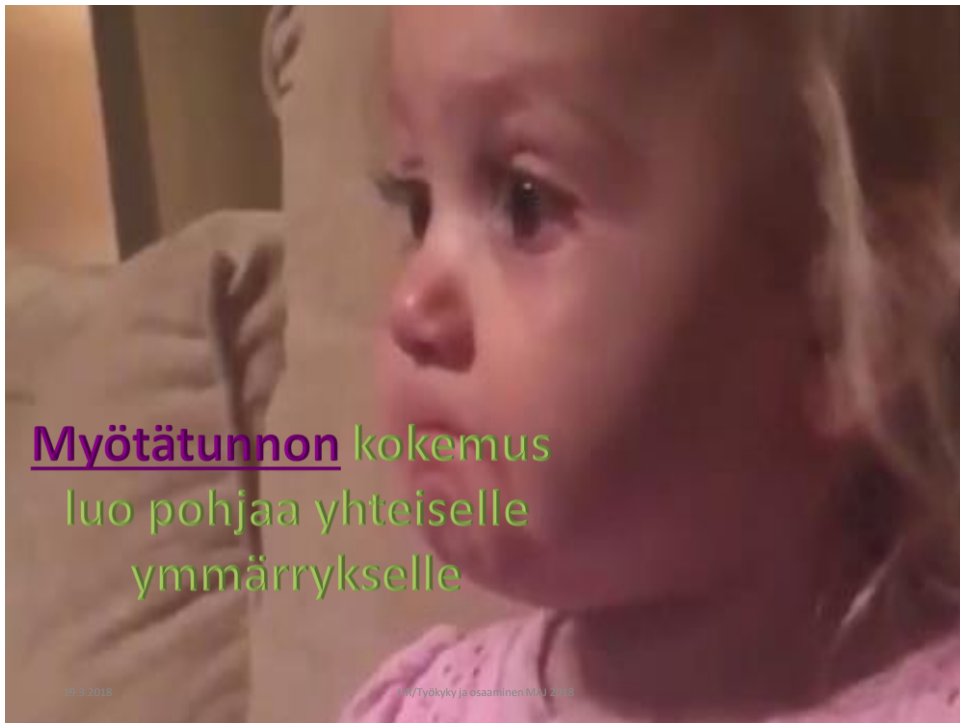
HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

Työyhteisön toimivuuden ja koossa pysymisen kannalta
keskeinen asia on

Empatia ja myötätunto toista kohtaan

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

Myötätunto

- Sarja toisiinsa limittyviä tapahtumia ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa
  - **Empatia**: toisen ilon tai kärsimyksen huomaaminen ja hänen asemaansa asettuminen
  - **Hyvän tekemisen motivaatio**, suunta kohti toisen parasta
  - Myötätunto **näkyväksi toimintana**. Ilman tekoja myötätunto ei ole myötätuntoa
- Myötäinto on myötätunnon kaksonen

PIKAOHJE: Myötätuntoisempaan työympäristöön

1. TIETOISUUS: HUOMAA KOLLEGASISI

Myötätunnon mullistava voima (CoPassion) - tutkimushanke

<http://blogs.helsinki.fi/copassion/>

2. TUNNE: PÄÄTÄ ETTÄ HALUAT KOHDATA

3. TOIMINTA: RYHDY TOIMEEN

HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

JYVÄSKYLÄ

KANNATTAA VAIHTAA
NÄKÖKULMAA USEIN,
SE LISÄÄ YMMÄRRYSTÄ
JA MYÖTÄTUNTOA.

hidastaelamaa.fi #hidasta

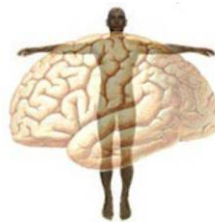
HR_Työkyky & osaaminen_MAJ2018

JYVÄSKYLÄ

Ajatuksilla on merkitystä...

1. Aivot eivät ymmärrä todellisuuden ja mielikuvituksen eroa
2. Koet sen, mitä ajattelet eniten
3. Aivosi toimivat autopilottina
4. Ajatuksien sammuttaminen on "must to do"
5. Voit kirjaimellisesti muuttaa aivojasi

19.3.2018

HR/Työkyky ja osaaminen MAJ 2017

31

Stressin muuttaminen sisäisiksi voimavaroiksi

19.3.2018

HR/Työkyky ja osaaminen MAJ 2017

32

Stressi eli psykososiaalinen eli henkinen kuormittuminen

- Psyykkinen kiihtymystila, joka johtaa elimistön välittömiin reaktioihin
- Ympäristön vaatimusten sekä omien toivomusten ja odotusten välinen ristiriita merkityksellisessä asiassa
- Terveysvaara
  - Pitkäaikaisuus
  - Voimakas kuormitus
  - Ei riittävää palautumista, kasautuminen

Stressihormonit ja energiataso

JYVÄSKYLÄ

Tarja Rätty 8.10.2015

19.3.2018

HR/Työkyky ja osaaminen MAJ 2017

33

Miten huolehdin

Omasta jaksamisesta ja palautumisesta

19.3.2018

HR/Työkyky ja osaaminen MAJ 2017

34

Omasta jaksamisesta huolehtiminen

Omien tunteiden käsittelystä huolehtiminen & siihen tarvittava tuki

- Oma psyykinen työ ja tietoinen tunteiden tunnistaminen
- Työyhteisön toiminta
  - Kollegojen keskinäinen vertaistuki
  - Oman esimiehen tuki

Palautuminen omasta työ- ja muusta kuormituksesta

→ **Työkuormituksen pysäyttäminen** (Irrottautuminen työstä, Rentoutuminen)

→ **Voimavarojen täydentäminen** (Hallinnan ja Kontrollin tunteet vapaa-ajalla)

Mitä palautumisen keinoja minulla on käytössä? Miten ne toimivat?

Työkuormituksen pysäyttäminen			
	paras keinoni	miten se toimii	mitä muuta voisin kokeilla
Irrottautuminen työstä			
Rentoutuminen			
Voimavarojen täydentäminen			
Hallinnan tunteet vapaa-ajalla (harrastukset, opiskelu ym. toiminta ja itsensä kehittäminen)			
Kontrollin tunteet vapaa-ajalla (omasta ajankäytöstä ja tekemisestä päättäminen)			

Stanley H. Block

Mielen ja kehon yhteyden
(Mind-Body-Bridging)
vahvistaminen

stressinlievitys- ja voimaantumismenetelmä,
jossa laajennetaan mielen sisäistä tilaa

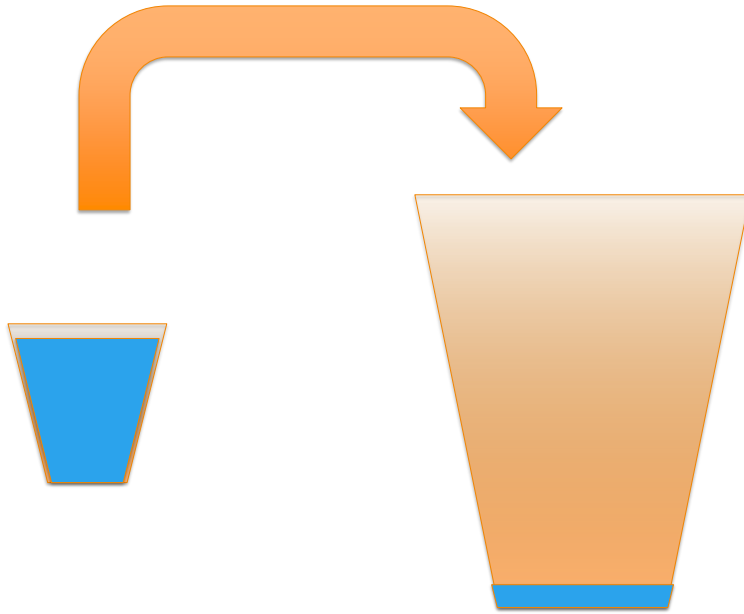
19.3.2018 HR/Työkyky ja osaaminen/AJ-2017 37

MIND-BODY BRIDGING
kirja suomeksi
Stanley H. Block:
**Kehon ja mielen yhteys -
Stressinkäsittelyn työkirja**

- Näyttöön perustuva, aivotutkimuksella todennettu
terapeuttinen menetelmä, joka yhdistää
tietoisuustaitoja ja kognitiivisten terapioiden
viimeisintä tietoa
- MBB:n avulla yliaktiivinen mieli ja keho voidaan
rauhottaa ja palauttaa yhteys omiin
voimavaroihin

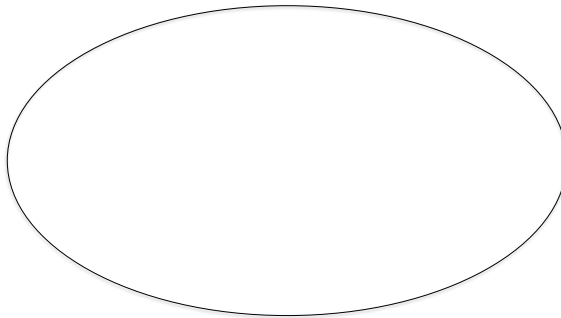
19.3.2018 HR/Työkyky ja osaaminen/AJ-2017 37

19.3.2018

HR/Työkyky ja osaaminen MAJ 2017

39

Keho:
Mieli:

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

